

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๒/๒๕๕๕

วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรควิถิไทย

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ส่งเรื่อง ขอให้คำสั่งยุบพรรควิถิไทย ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ สืบเนื่องมาจากนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ชื่อพรรคเอกราช ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เลขที่ ๖/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๒ ต่อมา นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีประกาศ เรื่อง ตอบรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรคเอกราช ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ โดยเปลี่ยนชื่อพรรคเป็น พรรควิถิไทย พรรควิถิไทยจึงต้องมีหน้าที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการดำเนินการของพรรควิถิไทยแล้วปรากฏว่า พรรควิถิไทยไม่ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

๑) การจัดทำรายงานการดำเนินการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๔) ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ตามมาตรา ๓๕

๒) การจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน (พ.ศ. ๒๕๕๔) ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ตามมาตรา ๖๒

กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรควิถิไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรควิถิไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ สรุปได้ว่า พรรควิถิไทยมีความจำเป็นต้องขอเลิกตามข้อบังคับพรรควิถิไทย พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๑๒๕ (๑) การประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงมีความเห็นว่า พรรควิถิไทยมีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรค และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑)

ศาลรัฐธรรมนูญรับเรื่องไว้พิจารณาแล้วส่งคำร้องให้พรรควิถียุติธรรมและมิคำสั่งให้ปิดประกาศ ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศหรือวันที่ได้รับสำเนา โดยปรากฏว่าพรรควิถียุติธรรมได้รับเอกสารแล้ว เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ และไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว

พิจารณาจากคำร้อง เอกสารประกอบต่างๆ แล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรควิถียุติธรรมตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง หรือไม่

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือน มีนาคมของทุกปีเพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ”

มาตรา ๖๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือน มีนาคมของทุกปี”

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรควิถียุติธรรมมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบ ภายในเดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ มาตรา ๓๕ จากข้อเท็จจริงปรากฏว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหนังสือแจ้งให้พรรควิถียุติธรรม รายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคในรอบปี ๒๕๕๔ แต่ไม่สามารถจัดส่งได้และได้รับเอกสารดังกล่าวคืน และพรรควิถียุติธรรมก็ไม่ได้จัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการดังกล่าวยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเมื่อ ครบกำหนดแต่อย่างใด จึงถือว่าพรรควิถียุติธรรมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ มาตรา ๓๕

อีกทั้งพรรควิถียุติธรรมได้รับอนุมัติเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๕๔ และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือแจ้งให้พรรควิถียุติธรรมรายงานการใช้จ่ายเงิน สนับสนุนของพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๕๔ แต่ไม่สามารถจัดส่งได้และได้รับเอกสารดังกล่าวคืน ซึ่งเมื่อครบระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนด พรรควิถียุติธรรมไม่ได้จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าว ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงถือได้ว่าพรรควิถียุติธรรมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ มาตรา ๖๒

จากข้อเท็จจริงข้างต้น จึงถือว่าพรกวิธิไทยฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรควิธิไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ส่วนคำร้องเพิ่มเติมของนายทะเบียนพรรคการเมือง ฉบับลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีก

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรควิธิไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์อนันต์ เกตุวงศ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ